

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY W KLASIE CZWARTEJ

Szkoły Podstawowej nr 6 im. ks. Jana Twardowskiego w Pszczynie

Przedmiotowy System Ocenienia z przyrody jest zgodny ze Statutem Szkoły Podstawowej nr 6 im. ks. Jana Twardowskiego w Pszczynie.

I. Główne założenia PSO

1. Celem nauczania przyrody w szkole podstawowej jest zainteresowanie światem, jego różnorodnością, wskazywanie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym, kształtowanie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych, ukazywanie współzależności człowieka i środowiska.
Realizacji tych celów służy ocena wiadomości i umiejętności ucznia. Ma ona za zadanie dostarczyć informacji o stopniu opanowania wiedzy i umiejętności uczniowi, jego rodzicom oraz nauczycielowi, ma wykrywać braki w wiedzy i umiejętnościach oraz pokazywać sposoby ich likwidacji. Ma również motywować ucznia do systematycznej pracy.
2. Przedmiotem oceny są: wiadomości oraz umiejętności przedmiotowe, postawy i wartości kształtowane w procesie dydaktycznym.
3. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości. Przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia i jego wkład pracy własnej oraz orzeczenia i opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

II. Co obowiązuje na lekcjach przyrody?

1. podręcznik: „Poznajemy przyrodę” wyd. WSiP,
2. zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń,
3. dotatkowe lektury: atlas przyrodniczy (wydawnictwo dowolne) - dostępny w szkole,
4. przybory: ołówek, linijka, gumka, kredki, kolorowy długopis (poza czerwonym).

III. Ocenie podlegają:

1. wypowiedzi pisemne:

- długie - sprawdziany, testy (1 godzina lekcyjna) - po każdym dziale, zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone powtórzeniem materiału,
- krótsze - sprawdziany z kilku lekcji (do 30 min.), zapowiedziane,
- kartkówki - z trzech ostatnich lekcji; nie muszą być zapowiedziane,
- karty pracy;

2. wypowiedzi ustne:

- odpowiedź ustna dotycząca materiału z trzech ostatnich lekcji,
- kilkudzaniowa wypowiedź,
- udział w dyskusji;

3. umiejętności praktyczne:

- posługiwanie się mapą i globusem, przyrządami (np. termometr, wiatromierz, lupa, mikroskop, kompas itp.),
- przeprowadzanie doświadczeń, eksperymentów,
- opieka nad hodowlą zwierząt i roślin,
- korzystanie z przewodników przyrodniczych,
- rozpoznawanie pospolitych gatunków roślin i zwierząt;

4. praca na lekcji:

- praca w grupie (współpraca, udział każdego ucznia w wynik pracy, efekt pracy grupy),
- aktywność na lekcji – 5 plusów „+” to ocena celująca (6),
3 plusy „+” to ocena bardzo dobra (5),
5 minusów „-” to ocena niedostateczna (1);

Uczeń otrzymuje plusa za aktywność, gdy często zgłasza się na lekcji, udziela prawidłowych odpowiedzi, wykonuje zadania w czasie lekcji.

Uczeń otrzymuje minusa za aktywność, gdy nie pracuje na lekcji, nie potrafi odpowiedzieć na pytania związane z omawianym tematem.

5. przygotowanie do zajęć:

- zadanie domowe
 - dłuższe – ocena,

- krótkie – 5 plusów „+” - ocena celująca (6),
3 plusy „+” - ocena bardzo dobra (5);
 - W przypadku nieodrobienia zadania domowego, należy uzupełnić to do następnej lekcji. Ponowne nieodrobienie zadania domowego skutkuje sprawdzeniem i ocenieniem znajomości materiału, którego dotyczy zadanie domowe.
- przygotowanie do lekcji – wiedza i umiejętności (z trzech ostatnich lekcji);

6. **prace długoterminowe** – np. np. zielnik, kalendarz pogody itp.;

7. **referaty, prace dodatkowe** – np. prezentacje, albumy itp.;

8. osiągnięte wyniki w konkursach.

IV. Jak się mają wyżej wymienione elementy do oceny końcowej?

1. Każda ocena cząstkowa, zdobywana przez uczniów, ma określoną wagę:

Elementy oceniane na lekcjach		Waga	Kolor w dzienniku
sprawdziany, testy - godzinne		4	czzerwony
sprawdziany krótsze, kartkówki, sprawdziany online		3	czarny
odpowiedzi ustne		2 lub 3	czarny
umiejętności praktyczne		2 lub 3	czarny
przygotowanie do zajęć, praca i aktywność na lekcji, zadanie domowe, karty pracy		2	czarny
prace długoterminowe, projekty		3	czarny
prace dodatkowe		2 lub 3	czarny
poprawa oceny		waga oceny taka sama jak oceny poprawianej	zielony
konkursy:	sukces w konkursie szkolnym	2	czarny
	sukces w konkursie gminnym, rejonowym	3	czarny
	sukces w konkursie wojewódzkim, ogólnopolskim	4	czarny

2. Przy obliczaniu oceny śródrocznej i rocznej bierze się pod uwagę średnią ważoną, ale ostateczną decyzję o wystawianej ocenie podejmuje nauczyciel.
3. Ocena roczna jest ustalana na podstawie ocen z całego roku szkolnego.

V. Stosowanie i ocenianie sprawdzianów

1. **Sprawdziany są obowiązkowe.** Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może go napisać z całą klasą, powinien to uczynić w terminie ustalonym przez nauczyciela.
2. W przypadku dłuższej nieobecności termin powinien być nie krótszy niż tydzień i nie dłuższy niż dwa tygodnie po zakończeniu absencji.
3. W przypadku jednodniowej nieobecności, uczeń pisze zaległą pracę na najbliższej lekcji z danego przedmiotu lub w terminie ustalonym przez nauczyciela.
4. W przypadku nienapisania zaległego sprawdzianu w ustalonym z nauczycielem terminie, uczeń pisze go na najbliższej lekcji, a materiał omawiany na lekcji uzupełnia we własnym zakresie.
5. Sprawdziany godzinne są przeprowadzane po każdym lub kilku blokach tematycznych.
6. Sprawdzian poprzedzony jest zawsze lekcją powtórzeniową, jest zapowiadany przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, termin pisania sprawdzianu jest ustalony z większością uczniów danej klasy.
7. Nauczyciel podaje uczniom zakres materiału i umiejętności sprawdzanych na sprawdzianie.
8. Punktacja za prace pisemne (sprawdziany, testy, kartkówki) w przeliczeniu na stopień szkolny przedstawia się następująco:

celujący (6)	100% - 99%
- celujący (-6)	98% - 97%
+ bardzo dobry (+5)	96% - 95%

bardzo dobry (5)	94% - 90%
- bardzo dobry (-5)	89% - 85%
+ dobry (+4)	84% - 80%
dobry (4)	79% - 75%
- dobry (-4)	74% - 70%
+ dostateczny (+3)	69% - 65%
dostateczny (3)	64% - 50%
- dostateczny (-3)	49% - 45%
+ dopuszczający (+2)	44% - 40%
dopuszczający (2)	39% - 30%
- dopuszczający (-2)	29% - 25%
+ niedostateczny (+1)	24% - 20%
niedostateczny (1)	19% - 0%

9. Sprawdzone i ocenione sprawdziany uczeń oraz jego rodzice (opiekunowie prawni) mogą otrzymać do domu. Rodzice pracę podpisują i zwracają nauczycielowi. W przypadku, gdy uczeń nie odda pracy w terminie, następne sprawdziany będą do wglądu w szkole. Prace są przechowywane przez nauczyciela przyrody do końca roku szkolnego.

VI. Inne ustalenia:

1. Uczeń może być nieprzygotowany do zajęć bez konkretnego powodu dwa razy w półroczu. Każde nieprzygotowanie uczeń powinien zgłosić na początku lekcji (w dzienniku zapis „np” lub data nieprzygotowania).
Przez nieprzygotowanie rozumiemy: brak zeszytu lub zeszytu ćwiczeń (jeżeli była zadana pisemna praca domowa), brak pracy domowej ustnej i pisemnej, brak materiałów i przyborów niezbędnych podczas realizacji danego tematu, nieprzygotowanie do odpowiedzi.
Po przekroczeniu liczby dopuszczalnych nieprzygotowań uczeń otrzymuje każdorazowo:
 - a) ocenę niedostateczną - w przypadku nieprzygotowania do odpowiedzi;
 - b) uwagę i dwa punkty ujemne z zachowania, ze względu na niewywiązywanie się z obowiązków ucznia – w pozostałych przypadkach.
2. Prawo do nieprzygotowania nie dotyczy zapowiedzianych: sprawdzianów, kartkówek i odpowiedzi ustnych.
3. Każdą ocenę za odpowiedź pisemną lub ustną oraz umiejętności praktyczne można poprawić jeden raz – w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Ocena uzyskana z poprawy ma taką samą wagę jak ocena poprawiana. Do średniej ważonej liczone są obie oceny.
4. W przypadku dłuższej nieobecności uczeń zobowiązany jest do uzupełnienia materiału oraz zadań domowych w czasie uzgodnionym z nauczycielem, ale nie dłuższym niż 2 tygodnie. W wyjątkowych przypadkach termin ten może zostać wydłużony.
5. Na koniec półrocza nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczających.

VII. Procedura uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z przyrody:

1. Prawo poprawiania oceny przewidywanej przysługuje uczniowi, który: w trakcie roku szkolnego na bieżąco poprawiał oceny niedostateczne ze sprawdzianów; z tytułu usprawiedliwionej nieobecności uregulował w terminie wszystkie zaległości; posiada własny zeszyt ze wszystkimi wymaganymi przez nauczyciela notatkami oraz wykonanymi zadaniami domowymi; prezentuje pozytywną postawę ucznia i stosunek do obowiązków szkolnych;
2. Uczeń i rodzice składają nauczycielowi przyrody pisemny wniosek z uzasadnieniem o podwyższenie przewidywanej oceny rocznej przez nauczyciela w terminie nie dłuższym niż 3 dni od otrzymania informacji o tej ocenie;
3. Nauczyciel sporządza sprawdzian, zgodnie z opracowanymi wymaganiami edukacyjnymi z biologii. Niezaliczenie sprawdzianu lub napisanie go na ocenę niższą od tej, o którą ubiegał się uczeń lub rodzice, powoduje podtrzymanie ustalonej pierwotnej oceny.
4. Uczeń może poprawić ocenę roczną o jeden stopień.

VIII. Wymagania na poszczególne oceny z uwzględnieniem poziomu wiadomości i umiejętności

CELUJĄCY (6) Uczeń:

- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania dla klasy czwartej;
- potrafi zarówno korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, jak i samodzielnie zdobyć wiadomości;
- systematycznie wzbogaca swą wiedzę przez czytanie książek i artykułów o treściach przyrodniczych, szuka informacji w Internecie;
- wychodzi z propozycjami rozwiązywania konkretnych problemów podczas lekcji jak i pracy pozalekcyjnej;
- bierze aktywny udział w konkursach przyrodniczych i osiąga w nich sukcesy lub jest autorem pracy wykonanej dowolną techniką o dużych wartościach poznawczych i dydaktycznych.

BARDZO DOBRY (5) Uczeń:

- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami oraz korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela;
- rozwiązuje dodatkowe zadania o średnim stopniu trudności;
- wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji;
- bierze udział w konkursach przyrodniczych;
- samodzielnie wykonuje eksperymenty (zgodne z zakresem materiału na danym poziomie) oraz posługuje się sprzętem specjalistycznym (mikroskop, lupa, lornetka, gnomon itp.);
- bardzo chętnie opiekuje się zwierzętami hodowanymi w pracowni.

DOBRY (4) Uczeń:

- poprawnie stosuje wiadomości, potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji;
- wykonuje samodzielnie zadania typowe, natomiast zadania o stopniu trudniejszym wykonuje pod kierunkiem nauczyciela;
- posługuje się sprzętem specjalistycznym z niewielką pomocą nauczyciela;
- uczeń nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem na danym etapie (w klasie), ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w podstawie programowej;
- jest aktywny na lekcjach.

DOSTATECZNY (3) Uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności określone podstawą programową na danym etapie nauki;
- rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności;
- potrafi pod okiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji;
- posługuje się przyrządami specjalistycznymi z pomocą nauczyciela;
- w czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadowalającym.

DOPUSZCZAJĄCY (2) Uczeń:

- ma braki w opanowaniu podstaw programowych, które jednak nie przekreślają możliwości uzyskania podstawowej wiedzy z zakresu treści przyrodniczych w ciągu dalszej nauki;
- rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności;
- przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności.

NIEDOSTATECZNY (1) Uczeń:

- nie opanował minimum programowego;
- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności.

IX. Dostosowanie Przedmiotowego Systemu Oceniania z przyrody do możliwości uczniów ze specjalnymi wymaganiami edukacyjnymi.

1. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
2. Nauczyciel uwzględnia przy ocenianiu uczniów indywidualne wytyczne zapisane w poszczególnych opiniach i orzeczeniach (np. wolne tempo pracy – więcej czasu na sprawdzianach, krótkie i proste polecenia, czytanie polecenia zadania na głos, objaśnianie dłuższych poleceń).
3. Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim oceniani są za opanowanie wiadomości i umiejętności koniecznych, zawartych w podstawie programowej.
4. Uczniowie mogą zdobyć mniej punktów, aby uzyskać ocenę dopuszczającą – brany jest pod uwagę wkład pracy, poprawa w stosunku do poprzedniej pracy ucznia z tego samego zakresu umiejętności.
5. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

X. INFORMACJE O POSTĘPACH UCZNI

gromadzi się:

- w dzienniku elektronicznym,
- w zeszytach przedmiotowym.